

Aluehallitus

Kokousaika 22.11.2023 klo 12:08 - 14:16

Kokouspaikka Gradia, Saunaneuvos; Viitaniementie 1, Jyväskylä

Jäsenet	x Aula Maria Kaisa	pj	Flink-Liimatainen Piia	varajäsen
	x Ahola Lotta	1. vpj	Koikkalainen Emilia	varajäsen
	x Hovikoski Mervi	2. vpj	Kautto-Koukka Leena	varajäsen
	x Haaparanta Jukka	jäsen	Kankaanniemi Toimi	varajäsen
	x Kiiskinen Kari	jäsen	Parkkonen Kari	varajäsen
	x Nissinen Eino	jäsen	Hovila Sari	varajäsen
	x Puro Markku,			
	Teams		Poti Jorma	varajäsen
	x Savolainen Katri,			
	saapui klo 12.10 §	jäsen	Viitasaari Vilma	varajäsen
	353 aikana			
	x Tiainen Eila	jäsen	Pernu Ilkka	varajäsen
	x Timperi Kati-Erika,			
	Teams	jäsen	Lajunen Heimo	varajäsen
	x Vanhala Mauno	jäsen	Neittaanmäki Pekka	varajäsen
	x Vepsäläinen Hilma	jäsen	Rantanen Riikka	varajäsen
	- Ylälehto Jani	jäsen	x Nykänen Jouko	varajäsen

Muut läsnäolijat	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
	x Kokko Jani, Teams,		
	saapui klo 12.37 § 357	aluevaltuuston pj	
	aikana		
	x Paloniemi Aila	aluevaltuuston 1. vpj	
	x Luoma-aho Janne,	aluevaltuuston 2. vpj	
	Teams		
	x Tollet Jan	esittelijä, hyvinvointialuejohtaja	
	x Aalto Johanna	johtava lakimies	
	x Kaakkomäki Sari	hallintopalvelupäällikkö	
	x Kallimo Kati	toimialajohtaja, sote-palvelut	
	x Leppä Lasse	toimialajohtaja, konsernipalvelut	
	x Koponen Sanna-		
	Riikka	vs. viestintäjohtaja	
	x Marjakangas Pasi	sihteeri, hallintojohtaja	
	x Mensala Ville	pelastusjohtaja	
	x Suntioinen Aija	talousjohtaja	
	x Heikkilä Eija-Liisa §		
	357 klo 12.36 - 13.02	HR-johtaja	

Pöytäkirjan allekirjoitus Maria Kaisa Aula
ja varmennus Puheenjohtaja

Pasi Marjakangas Sari Kaakkomäki
Pöytäkirjanpitäjä Pöytäkirjanpitäjä §
355

Aluehallitus

Hilma Vepsäläinen
Pöytäkirjan tarkastaja

Jukka Haaparanta
Pöytäkirjan
tarkastaja

Kari Kiiskinen
Pöytäkirjan
tarkastaja § 357

Pöytäkirjan tarkastus ja Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään 24.11.2023, ja tarkastettu pöytäkirja nähtävillä olo muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävillä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivulla hyvaks.fi 27.11.2023.

Kokousaika 22.11.2023 klo 12:08 - 22.11.2023 14:16

Kokouspaikka Gradia, Saunaneuvos; Viitaniementie 1, Jyväskylä

Käsitellyt asiat

351 § Laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
352 § Pöytäkirjan tarkastus	2
353 § Työjärjestyksen hyväksyminen	3
354 § Viranhaltijapäätökset	4
355 § Ajankohtaiset yhtiöasiat	5
356 § Hyvinvointialuejohtajan tilannekatsaus	7
357 § Yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen / Neuvottelujen tulos	8
358 § Vuoden 2024 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2026	13
359 § Ilmoitusasiat	31
Muutoksenhakuohjeet	32

Aluehallitus

---

§ 351

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Selostus asiasta

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti aluehallituksen jäsenille 16.11.2023.

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus toteaa, että kokous on laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus

---

§ 352

Pöytäkirjan tarkastus

Selostus asiasta

Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä.

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus päättää valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa, Hilma Vepsäläinen ja Jani Ylälehto, varalle Jukka Haaparanta ja Kari Kiiskinen.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Hilma Vepsäläinen ja Jukka Haaparanta, varalle Kari Kiiskinen

---

Aluehallitus

---

§ 353 Työjärjestyksen hyväksyminen

Julkinen

Aluehallitus 22.11.2023 § 353

Selostus asiasta Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus Aluehallitus hyväksyy työjärjestyksen esityksen mukaisesti.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Katri Savolainen saapui kokoukseen klo 12.10 asian käsittelyn aikana.

Aluehallitus

---

§ 354

Viranhaltijapäätökset

Selostus asiasta

Viranhaltijoiden päätökset ovat nähtävillä osoitteessa:
https://hyvaks-julkaisu.tweb.fi/ktwebscr/vparhaku_tweb.htm

Hallintosäännön § 25 mukaan ylemmälle toimielimelle ei ilmoiteta seuraavia päätöksiä:

- henkilöstöä koskevat päätökset, lukuun ottamatta valintaa vakinaiseen virkasuhteeseen;
- tilojen vuokraaminen ulkopuolisille tilapäiseen käyttöön;
- hankintapäätökset, joiden kokonaisarvo jää alle kansallisen kynnyksarvon;
- alle 2000 euron vahingonkorvaukset;
- operatiiviset päätökset, joilla ei ole välittömiä talousvaikutuksia.

Henkilötietoja sisältävät päätökset poistetaan yleisestä tietoverkosta henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön nojalla päätöksen muutoksenhakuajan päätyttyä tai kun päätös on lainvoimainen.

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus päättää, ettei se käytä hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeuttaan edellä esitettyihin viranhaltijoiden päätöksiin.

Aluehallitus merkitsee tiedoksi viranhaltijapäätökset, joiden otto-oikeusaika on päättynyt.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: Viranhaltijapäätökset 7.-14.11.2023

Aluehallitus

---

§ 355

Ajankohtaiset yhtiöasiat

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1374/00.02.01/2023

Aluehallitus 22.11.2023 § 355

Valmistelija(t) Johanna Aalto, p. 050 434 6544

Selostus asiasta **Sakupe Oy:n osakaskokous 22.11.2023**

Sakupe Oy on lähettänyt Keski-Suomen hyvinvointialueelle osakaskokouskutsun. Kokous pidetään 22.11.2023 ja siellä käsitellään mm. yhtiön strategisia linjauksia ja toiminnan sisältöä.

Aluehallitus on aiemmin päättänyt nimetä yhtiö- ja osakaskokousedustajaksi konsernipalvelujen toimialajohtaja Lasse Lepän. Kokous pidetään kuitenkin samanaikaisesti kuin aluehallituksen kokous, joten 22.11 kokouksessa osakaskokousedustajaksi edustajana toimisi vastuualuejohtaja Hanna Vihavainen.

TAYS Sydänkeskus Oy:n ylimääräinen yhtiökokous 24.11.2023

TAYS Sydänkeskus Oy on lähettänyt Keski-Suomen hyvinvointialueelle ylimääräisen yhtiökokouskutsun. Kokous pidetään 24.11.2023 ja siellä käsitellään erityisenä asiana uuden jäsenen valinta yhtiön hallitukseen.

Aluehallitus on aiemmin päättänyt nimetä yhtiökokousedustajaksi konsernipalvelujen toimialajohtaja Lasse Lepän.

Kiinteistö Oy Kinkomaan Vitapoliksen osakaskokous 15.12.2023

Ennakkotieto Kiinteistö Oy Kinkomaan Vitapoliksen osakaskokouksesta on saapunut hyvinvointialueelle, ja sen ajankohta on 15.12.2023. Kokouksessa on tarkoitus käsitellä mm. yhtiön taloustilannetta.

Aluehallitus on aiemmin päättänyt nimetä yhtiökokous- ja samalla osakaskokousedustajaksi konsernipalvelujen toimialajohtaja Lasse Lepän.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 40

Aluehallitus

Hyvinvointialue- johtajan ehdotus

Aluehallitus

- 1) merkitsee tiedoksi tulleet yhtiö- ja osakaskokouskutsut,
- 2) päättää, että Sakupe Oy:n osakaskokousedustajana on 22.11.2023 vastuualuejohtaja Hanna Vihavainen ja
- 3) antaa tarvittaessa kokousedustajalle evästyksen kokouksiin.

Asian kokouskäsittely:

Pasi Marjakangas ilmoitti esteellisyydestä siltä osin, kun käsittely liittyy Kinkomaan Vitapolikseen ja poistui kokouksesta käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 12.22.

Esteellisyyden peruste: Yhteisöjäävi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pasi Marjakangas palasi kokoukseen asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 12.27.

Liitteet

Liite: TAYS Sydänkeskus Oy, ylimääräinen yhtiökokous
Liite: Sakupe Oy, osakaskokous

Aluehallitus

---

§ 356 **Hyvinvointialuejohtajan tilannekatsaus**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/187/00.02.01/2022

Aluehallitus 22.11.2023 § 356

Selostus asiasta Keski-Suomen hyvinvointialueneuvottelun terveiset.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus

---

§ 357

Yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen / Neuvottelujen tulos

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/2936/00.02.01/2023**Aiempi käsittely:**

Aluehallitus 19.9.2023 § 293

Valmistelija(t) HR-johtaja Eija-Liisa Heikkilä, p. 050 567 9972
Palvelussuhdepäällikkö Merja Virtanen, p. 050 075 5570
Henkilöstöpäällikkö Emma-Leena Päckilä, p. 040 137 1557**Selostus asiasta** **Taustaa**

Keski-Suomen hyvinvointialueen käytiin 4.4.2023-22.5.2023 liikkeen luovutuksen jälkeiset yhteistoimintaneuvottelut. Neuvottelujen piirissä oli koko hyvinvointialueen henkilöstö lukuun ottamatta Keski-Suomen pelastuslaitoksen toimialalla työskentelevää henkilöstöä sekä Sote-toimialan sairaalapalveluiden vastuualueen henkilöstö, pois lukien osastonsihteerit, jotka kuuluivat neuvottelujen piiriin. Yhteistoimintaneuvottelujen tulos hyväksyttiin aluehallituksessa 30.5.2023, jonka jälkeen neuvottelutuloksen edellyttämien toimenpiteiden mukaiset päätökset on pantu täytäntöön.

Yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen liittyen tuottavuusohjemaan ja vuoden 2024 talousarvioehdotuksessa mahdollisesti esitettäviin toimenpiteisiin

Yhteistoimintamenettelyllä turvataan henkilöstön vaikutusmahdollisuudet lain piirissä olevissa työnantajan päätösasioissa. Muutokset on yhteistoimintalain lain hengen mukaisesti suunniteltava vuoropuhelussa henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa. Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 4 §:n mukaisesti yhteistoiminnassa käsitellään muun muassa ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa sekä taloudellisista ja tuotannollisista syistä toimenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista. Lisäksi, jos hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä

Aluehallitus

---

yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin aluehallitus tekee aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus käsitteli 29.8.2023 puolivuosisikatsauksessa hyvinvointialueen talousennustetta vuodelle 2023. Puolivuosisikatsauksen perusteella laaditun tilinpäätösennusteen mukainen alijäämä vuodelle 2023 oli noin 96 miljoonaa euroa. Valtiovarainministeriö päivitti hyvinvointialueiden rahoituslaskelmia 31.8.2023. Päivitetty arvio Keski-Suomen hyvinvointialueen vuoden 2023 rahoituksesta oli noin 12 miljoonaa euroa aiempaa suurempi. Näin ollen arvio vuoden 2023 alijäämästä on noin 84 miljoonaa euroa.

Vuodelta 2023 kertyvä talouden alijäämä tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Tuottavuusohjelman kärkiteemojen mukaisia toimenpiteitä ja muita talouden tasapainottamistoimenpiteitä on alustavasti suunniteltu vuodelle 2024 noin 40-65 M€. Kesäkuussa annetussa talousarvion suunnitteluohjeessa vuoden 2024 tulostavoite oli + 5 M€. Talouden tilannekuva on oleellisesti muuttunut kesäkuiseen tilanteen verrattuna. Hyvinvointialuestrategian ja lainsäädännön mukaisilla toimenpiteillä ei ole realistisesti mahdollista päästä ylijäämäiseen tulokseen vielä vuonna 2024 johtuen siitä, että rahoituksen tarkistus suhteessa todellisiin kustannuksiin tehdään vasta vuodelle 2025.

Hyvinvointialueen taloudellinen tilanne edellyttää uusia toimintatapoja palvelutuotannossa, toiminnan uudelleenorganisointia ja talouden sopeuttamista tuottavuusohjelman toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä hyvinvointialueen rahoituksen riittämättömyyden vuoksi. Kyseisiä toimenpiteitä on käsiteltävä lain mukaisessa yhteistoimintamenettelyssä, sillä ne voivat johtaa henkilöstövaikutuksiin (palvelussuhteen ehtojen muutoksiin, irtisanomisiin, osa-aikaistamisiin ja lomautuksiin).

Yhteistoimintamenettelyn yhteydessä tarkastellaan ainakin seuraavia asioita:

- tuottavuusohjelman hankkeet ja niiden henkilöstövaikutukset varsinaisessa toiminnassa ja tukipalveluissa
- muut talouden sopeuttamistoimet, joilla talous saadaan tasapainoon vuoteen 2026 mennessä
- johtamisjärjestelmä, tavoitteena vapauttaa tai siirtää työpanosta varsinaiseen potilas- ja asiakastyöhön
- tehtävät ja toiminnot, jotka eivät ole lakisääteisiä
- mahdolliset päällekkäisyydet hyvinvointialueen toiminnassa
- henkilöstökustannuksiin vaikuttaminen, mm. palvelussuhteiden vakinaistaminen ja siirtäminen varahenkilöstöön sekä henkilöstövuokrauksesta vaihteittainen luopuminen

---

Aluehallitus

- liikkeen luovutusten integrointi ja vaikutukset palvelutuotantoon

Yhteistoimintamenettelyn kohteena on koko henkilöstö. Oman toiminnan muutokset voivat aiheuttaa muutoksia myös henkilöstörakenteeseen. Muutoksien arvioidaan olevan henkilötyövuosien vähennyksenä enintään 200 henkilötyövuotta.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus

1) merkitsee saadun selvityksen tiedokseen.

2) päättää valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan ja HR-johtajan valmistelemaan neuvotteluesityksen, käynnistämään yhteistoimintaneuvottelut sekä edustamaan työnantajaa yhteistoimintaneuvotteluissa. Neuvotteluissa työnantajaa voi edustaa tai niiden valmisteluun voi osallistua muitakin HR-johtajan ja hyvinvointialuejohtajan osoittamia henkilöitä.

Yhteistoimintamenettelyn seurauksena mahdollisesti toteutettavista muutoksista päätetään erikseen hallintosäännössä määritellyn toimivaltajaon mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 22.11.2023 § 357

Selostus asiasta

Hyvinvointialueella käytiin yhteistoimintaneuvottelut 27.9.- 14.11.2023 liittyen tuottavuusohjemaan ja vuoden 2024 talousarvioehdotuksessa esitettyihin toimenpiteisiin.

Yhteistoimintaneuvottelujen tulos tuodaan aluehallituksen käsiteltäväksi. Kun aluehallitus on vahvistanut neuvottelutuloksen ja aluevaltuusto hyväksynyt talousarvioesityksen, tekevät viranhaltijat hallintosäännön osoittaman toimivallan mukaisessa järjestyksessä päätöksiä siitä, miten toimenpiteet toteutetaan, yhteistyössä HR:n, esihenkilöiden ja niiden työntekijöiden ja viranhaltijoiden kanssa, joita muutokset koskevat.

Yhteistoimintaneuvotteluissa tarkasteltiin tuottavuusohjelman ja talouden sopeutustoimenpiteitä sekä niiden henkilöstövaikutuksia. Yhteistoimintaneuvottelujen alussa henkilöstövaikutuksia arvioitiin kohdistuvan työtehtävien muutoksien osalta noin 500 henkilöön ja työntekopaikan ja työssäkäyntialueiden muutoksien osalta noin 450 henkilöön sekä organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmän muutoksien myötä tapahtuvan tehtävien lakkaamisen ja muuhun tehtävään sijoittumisen tai

---

Aluehallitus

---

irtisanomisen osalta enintään 100 henkilöön.

Yhteistoimintaneuvotteluissa käsiteltiin suunniteltujen tuottavuusohjelman ja talouden toimenpiteiden perusteita, vaikutuksia ja vaihtoehtoja. Neuvotteluesitys annettiin neuvottelujen alkaessa tiedoksi työ- ja elinkeinotoimistolle ja työllistymistä edistävä toimintasuunnitelma käsiteltiin neuvottelujen yhteydessä.

Talousarvioehdotuksessa esiin tulevia toimenpiteitä, joiden toteutuminen todennäköisesti aiheuttaisi merkittäviä muutoksia palvelussuhteen ehtoissa taikka irtisanomisia, osa-aikaistamisia tai lomautuksia, käsiteltiin toimi- ja palvelualuekohtaisesti sillä tarkkuudella, kuin kyseisen toimi- ja palvelualueen suunnitelmat toimenpiteistä neuvotteluhetkellä olivat. Talousarvioehdotuksen osalta todettiin asiat työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (yhteistoimintalaki) mukaisesti käsitellyiksi 25.10.2023. Konsernipalvelujen toimialan osalta toimenpiteiden suunnitelmia käsiteltiin vielä tarkennetusti 14.11.2023 saakka. Muiden toimialojen osalta tarkentuvat suunnitelmat toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista palvelussuhteen ehtoihin tullaan käsittelemään talousarvion hyväksymisen jälkeen suunnitelmien edetessä yhteistoimintalain säännösten mukaisesti.

Neuvottelujen edetessä henkilöstövaikutukset tarkentuivat seuraavasti (eriteltynä pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystalvelujen toimialat sekä konsernipalvelujen toimiala):

Pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystalvelujen toimialat, esiteltyjen suunniteltujen toimenpiteiden henkilöstövaikutukset:

- työtehtävien muutokset kohdistuisivat yhteensä enintään 420 henkilöön
- työssäkäyntialueiden muutokset kohdistuisivat yhteensä enintään 390 henkilöön
- tehtävien lakkaamisia ja muuhun tehtävään sijoittumisia kohdistuisi enintään 60 henkilöön

Konsernipalvelujen toimiala, esiteltyjen suunniteltujen toimenpiteiden henkilöstövaikutukset:

- työsuhteen ehtoihin kohdistuvat muutokset koskisivat yhteensä enintään 80 henkilöä
  - työtehtäviä päättyisi 12, joista kolme johtotason ja kolme päällikkötason tehtävää sekä kuusi asiantuntija- ja ammattitehtävää
  - kahdelle henkilölle on alustavan suunnitelman mukaan toinen työtehtävä
-

Aluehallitus

---

konsernipalveluiden toimialalla

- 10 henkilölle osaamiskartoitus, pyrkimyksenä tarjota muuta henkilön koulutusta, ammattitaitoa tai kokemusta vastaavaa työtä
- 20 tehtävää vähenee eläköitymisten ja määräaikaisten päättymisen myötä

Henkilöille, joiden tehtävät olisivat suunnitelmien mukaan päättymässä, tullaan tarjoamaan heidän virkamääräyksensä tai työsopimuksensa mukaista työtä vastaavaa työtä ja jos tällaista työtä ei ole, tarjotaan muuta kunkin henkilön koulutusta, ammattitaitoa tai kokemusta vastaavaa työtä. Kun viranhaltijan tai työntekijän aiempi tehtävä on päättynyt, ja jos uutta tehtävää ei löydy tai henkilö ei ota vastaan tarjottua muuta tehtävää, palvelussuhde tullaan päättämään taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla.

Hyvinvointialue- johtajan ehdotus

Aluehallitus merkitsee neuvottelujen tuloksen tiedokseen ja toteaa, että neuvottelutuloksen edellyttämien toimenpiteiden mukaiset päätökset tehdään viranhaltijapäätöksinä hallintosäännön mukaisesti valtuuston hyväksytyä talousarvioehdotuksen.

Asian kokouskäsittely:

HR-johtaja Eija-Liisa Heikkilä esitteli asiaa kokouksessa.

Hilma Vepsäläinen ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Pöytäkirjan tarkastajana tämän pykälän osalta toimi Kari Kiiskinen.

Esteellisyyden peruste: Yhteisöjäävi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Jani Kokko saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 12.37

Hilma Vepsäläinen palasi kokoukseen päätöksenteon jälkeen.

Aluehallitus

---

§ 358

Vuoden 2024 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2026

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/2854/02.02.00/2023**Aiempi käsittely:**

Aluehallitus 31.10.2023 § 321

Valmistelija(t) Aija Suntioinen, p. 040 185 9985**Selostus asiasta**

Keski-Suomen hyvinvointialueen vuoden 2024 talousarvion valmistelu on käynnissä. Aluehallitus antoi vuoden 2024 talousarvion valmistelun suunnitteluohjeet kokouksessaan 6.6.2023 ja talousarvion valmistelun tilannetta käsiteltiin aluehallituksen iltakoulussa 12.9.2023 ja 10.10.2023. Alustavasti suunniteltujen tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja talouden sopeuttamistoimenpiteiden vaikutusten arvioinnista sekä strategisista tavoitteista ja niiden mittareista pyydettiin ja saatiin hyvinvointialueen toimielimiltä lausunnot. Saadut lausunnot on huomioitu hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen valmistelussa.

Hyvinvointialueen vuoden 2023 talous on jäämässä alijäämäiseksi ja rahoitusvaje jatkuu vuonna 2024. Tämänhetkinen arvio hyvinvointialueen vuoden 2023 alijäämästä on noin 94 miljoonaa euroa. Keskeisin syy syntyvään alijäämään on nykyisessä rahoitusmallissa, joka ei riittävästi huomioi vuoden vaihteessa hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle siirtyneen toiminnan tosiasiallista kustannustasoa eikä jo vuoden 2023 aikana tapahtunutta nopeaa kustannustason nousua. Rahoitusmallista johtuva rahoituksen vaje on yli 80 M€. Kustannustason nousun taustalla ovat valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan palkkaratkaisu, ostopalveluiden hintojen, tilavuokrien sekä korkojen nousu ja inflaatio.

Hyvinvointialueiden rahoitusmalli on jälkijättöinen. Vuoden 2023 rahoitus on pohjana vuoden 2024 rahoituksen laskennassa, joten vastaava vaje on myös vuoden 2024 rahoituksessa. Kustannusten nousua vastaava tarkistus tehdään ensimmäisen kerran vasta vuoden 2025 rahoitukseen, siihen saakka rahoituksen taso on alimitoitettu suhteessa lakisääteisten palveluiden todellisiin kustannuksiin.

Hyvinvointialueiden toimintaa haastaa lainsäädännöllisten velvoitteiden ja rahoituksen riittävyyden epätasapaino. Hyvinvointialueen tulee huolehtia

---

Aluehallitus

---

lakisääteisistä palveluista ja perusoikeuksista samaan aikaan kun rahoitusjärjestelmä on alimitoitettu, toimintaa vaikeuttaa mittava henkilöstöpula ja ikääntyvän väestön myötä palvelutarve kasvaa. Myös talouden toimintaympäristö jatkuu epävakana: maailmantilanne, inflaatio ja korot ja edelleen jatkuvat työvoiman saatavuuden haasteet tuovat epävarmuutta talouden näkymään.

Aluehallituksen kesäkuussa antamassa talousarvion suunnitteluohjeessa vuoden 2024 tulostavoite oli +5 M€. Talouden tilannekuva on oleellisesti muuttunut kesäkuuseen tilanteen verrattuna. Lainsäädäntö ja sitovat sopimukset huomioiden ei ole realistista päästä ylijäämäiseen tulokseen kansalaisten perusoikeudet turvaten vielä vuonna 2024 johtuen siitä, että rahoituksen tarkistus suhteessa todellisiin kustannuksiin tehdään vasta vuodelle 2025.

Hyvinvointialue pyrkii vastaamaan talouden tasapainottamiseen toimenpidekokonaisuudella, joka koostuu seuraavista toimenpiteistä:

1. Aluevaltuuston toukokuussa 2023 hyväksymän tuottavuusohjelman mukaiset toimenpiteet
2. Vuoden 2024 talousarviovalmistelun yhteydessä suunnitellut muut talouden tasapainottamistoimenpiteet vuosille 2024-2026
3. Hyvinvointialueen yleiset toimenpiteet ja välittömästi toteutettavat lyhyen aikavälin säästö-/sopeuttamistoimenpiteet
4. Edunvalvonta hyvinvointialueiden rahoitusmalliin ja lainsäädännön velvoitteisiin vaikuttamiseksi

Tilannekuva on samankaltainen myös muilla hyvinvointialueilla. Kaikki hyvinvointialueet arvioivat vuoden 2023 tuloksen olevan alijäämäinen ja tulosennusteet ovat pääosin heikentyneet keväästä. Useat alueet ovat ilmoittaneet toteuttavansa talouden sopeutusohjelmia tai yhteistoimintamenettelyjä talouden tasapainottamiseksi. Pääosa hyvinvointialueista aikoo laatia myös vuodelle 2024 alijäämäisen talousarvion.

Hyvinvointialueen investointisuunnitelmaa on valmisteltu aluehallituksen kesäkuussa antaman talousarvion laadintaohjeen mukaisesti. Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen 1. kesäkuuta hyvinvointialueiden lainanottovaltuuksista vuodelle 2024. Keski-Suomen hyvinvointialueen lainanottovaltuuden määrä on vuodelle 2024 nolla, joten esitettyjen investointien ja investointeja vastaavien sopimusten (uudet vuokrasopimukset, uudet leasing-sopimukset) rahoitus pitäisi pystyä osoittamaan tulorahoituksesta tai muista rahoituseristä.

Heikentyneestä talouden tilannekuvasta johtuen vuoden 2024 investointien tai investointeja vastaavien sopimusten rahoittaminen tulorahoituksesta tai muista rahoituseristä ei ole mahdollista suunnitellusti. Tästä syystä

Aluehallitus

---

aluehallituksen 3.10.2023 päätöksen mukaisesti on käynnistetty prosessi hyvinvointialueen vuoden 2024 lainanottovaltuuden korottamiseksi. Valtioneuvosto voi päättää lainanottovaltuuden muuttamisesta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi eikä investoinnille ole muuta rahoitusta.

Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys käsitellään ja julkaistaan aluehallituksen kokouksessa.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 72

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus merkitsee tiedoksi hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen.

Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että se käy 14.11.2023 lähetekeskustelun vuoden 2024 talousarviosta. Lisäksi aluehallitus esittää lautakunnille, että ne voivat halutessaan antaa lausunnot talousarvioesitykseen kokouksissaan 15.11.2023.

Asian käsittely kokouksessa:

Asian käsittelyn aikana esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti (muutos *kursivoitu*):

Lisäksi aluehallitus esittää *toimielimille*, että ne voivat halutessaan antaa lausunnon talousarvioesitykseen 15.11.2023 *menessä*.

Päätös

Aluehallitus merkitsi tiedoksi hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen.

Aluehallitus päätti ehdottaa aluevaltuustolle, että se käy 14.11.2023 lähetekeskustelun vuoden 2024 talousarviosta. Lisäksi aluehallitus päätti esittää toimielimille, että ne voivat halutessaan antaa lausunnot talousarvioesitykseen 15.11.2023 mennessä.

Päätöksenteon jälkeen pidettiin kokoustauko klo 16.08-16.17.

Jani Kokko poistui kokouksesta tauon aikana.

Aluehallitus 22.11.2023 § 358

Valmistelija(t)

Aija Suntioinen, p. 040 185 9985

Aluehallitus

Selostus asiasta**Talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2026**

Hyvinvointialueita koskevan lain 115 §:n mukaan aluevaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä suunnitelmakauden taloussuunnitelma. Keski-Suomen hyvinvointialueen suunnitelmakausi on kolme vuotta. Talousarvion valmistelusta vastaa aluehallitus.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat hyvinvointialueen strategiaa ja edellytykset hyvinvointialueen tehtävien hoitamiseen turvataan. Hyvinvointialueita koskevan lain mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Keski-Suomen hyvinvointialueen talousarvion määrärahat noudattavat nettoperiaatetta ja käyttötalouden määrärahana on käytetty toimintakatetta. Lisäksi taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja lisäksi siinä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla.

Hyvinvointialueita koskevassa laissa säädetään hyvinvointialueen talousarvion ja -suunnitelman rakenteesta ja sisällöstä. Keski-Suomen hyvinvointialueen talousarvion sisältö on laadittu ottaen huomioon mainittu laki sekä hyvinvointialueen hallintosääntö. Talousarvio sisältää seuraavat osat: yleis-, käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä investointi- ja rahoitusosan.

Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää aluevaltuusto.

Keski-Suomen hyvinvointialueen vuoden 2024 talousarviota on valmisteltu aluehallituksen kokouksessaan 6.6.2023 antaman talousarvion suunnitteluohjeen mukaisesti. Talousarvion valmistelun tilannetta on käsitelty aluehallituksen iltakoulussa 12.9.2023 ja 10.10.2023.

Alustavasti suunniteltujen tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja talouden sopeuttamistoimenpiteiden vaikutusten arvioinnista sekä strategisista tavoitteista ja niiden mittareista pyydettiin ja saatiin hyvinvointialueen toimielimiltä lausunnot. Saadut lausunnot on huomioitu talousarvioesityksen valmistelussa.

Aluehallitus

Hyvinvointialueen vuoden 2023 talous on jäämässä alijäämäiseksi ja rahoitusvaje jatkuu vuonna 2024. Tämänhetkinen arvio hyvinvointialueen vuoden 2023 alijäämästä on noin 94 miljoonaa euroa. Keskeisin syy syntyvään alijäämään on nykyisessä rahoitusmallissa, joka ei riittävästi huomioi vuoden vaihteessa hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle siirtyneen toiminnan tosiasiallista kustannustasoa eikä jo vuoden 2023 aikana tapahtunutta nopeaa kustannustason nousua. Rahoitusmallista johtuva rahoituksen vaje on yli 80 M€. Kustannustason nousun taustalla ovat valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan palkkaratkaisu, ostopalveluiden hintojen, tilavuokrien sekä korkojen nousu ja inflaatio.

Hyvinvointialueiden rahoitusmalli on jälkijättöinen. Vuoden 2023 rahoitus on pohjana vuoden 2024 rahoituksen laskennassa, joten vastaava vaje on myös vuoden 2024 rahoituksessa. Kustannusten nousua vastaava tarkistus tehdään ensimmäisen kerran vasta vuoden 2025 rahoitukseen, siihen saakka rahoituksen taso on alimitoitettu suhteessa lakisääteisten palveluiden todellisiin kustannuksiin. Hyvinvointialueen tulee huolehtia lakisääteisistä palveluista ja perusoikeuksista samaan aikaan kun rahoitusjärjestelmä on alimitoitettu. Talouden toimintaympäristö jatkuu epävakana: maailmantilanne, inflaatio ja korot ja edelleen jatkuvat työvoiman saatavuuden haasteet tuovat epävarmuutta talouden näkymään.

Aluehallituksen kesäkuussa antamassa talousarvion suunnitteluohjeessa vuoden 2024 tulostavoite oli +5 M€. Talouden tilannekuva on oleellisesti muuttunut kesäkuuseen tilanteen verrattuna. Lainsäädäntö ja sitovat sopimukset huomioiden ei ole realistista päästä ylijäämäiseen tulokseen kansalaisten perusoikeudet turvaten vielä vuonna 2024 johtuen siitä, että rahoituksen tarkistus suhteessa todellisiin kustannuksiin tehdään vasta vuodelle 2025.

Hyvinvointialue pyrkii vastaamaan talouden tasapainottamiseen toimenpidekokonaisuudella, joka koostuu seuraavista toimenpiteistä

1. Aluevaltuuston toukokuussa 2023 hyväksymän tuottavuusohjelman mukaiset toimenpiteet
2. Vuoden 2024 talousarviovalmistelun yhteydessä suunnitellut muut talouden tasapainottamistoimenpiteet vuosille 2024-2026
3. Hyvinvointialueen yleiset toimenpiteet ja välittömästi toteutettavat lyhyen aikavälin säästö-/sopeuttamistoimenpiteet
4. Edunvalvonta hyvinvointialueiden rahoitusmalliin ja lainsäädännön velvoitteisiin vaikuttamiseksi

Tilannekuva on samankaltainen myös muilla hyvinvointialueilla. Kaikki hyvinvointialueet arvioivat vuoden 2023 tuloksen olevan alijäämäinen ja

---

Aluehallitus

---

tulosennusteet ovat pääosin heikentyneet keväästä. Useat alueet ovat ilmoittaneet toteuttavansa talouden sopeutusohjelmia tai yhteistoimintamenettelyjä talouden tasapainottamiseksi. Pääosa hyvinvointialueista aikoo laatia myös vuodelle 2024 alijäämäisen talousarvion.

Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys on julkaistu 31.10.2023 ja aluevaltuustossa käytiin talousarvion lähetekeskustelu hyvinvointialuejohtajan esityksen pohjalta 14.11.2023. Lautakunnat ovat käsitelleet hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitystä kokouksissaan 15.11.2023. Lisäksi aluehallitus käsittelee talousarvioesitystä talousarvioseminaarissaan 21.-22.11.2023.

Investointisuunnitelma vuosille 2024-2027 ja 2025-2028

Hyvinvointialueesta annetun lain 16 §:n mukaan hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista hyvinvointialuekonsernin investoinneista ja niiden rahoituksesta. Investointisuunnitelmaa koskeva esitys tulee toimittaa hyväksyttäväksi kalenterivuositain sosiaali- ja terveysministeriölle, sisäministeriölle ja valtiovarainministeriölle.

Tarkoituksena on varmistaa, että hyvinvointialue suunnittelee investoinnit taloudellisesti kestävästi siten, että niihin käytettävissä oleva rahoitus riittää ja että hyvinvointialueiden laajoja investointeja koskevat hankkeet suunnitellaan valtakunnallisten strategisten tavoitteiden mukaisesti ja kustannusvaikuttavasti huomioiden muiden hyvinvointialueiden vastaavat suunnitelmat sekä väestön palvelutarpeet.

Investointisuunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmista. Investointisuunnitelman tulee sisältää tiedot investoinneista ja investointia vastaavista sopimuksista. Lisäksi sen tulee sisältää tiedot hyvinvointialueen toimitilojen ja kiinteistöjen sekä muiden pitkävaikutteisten hyödykkeiden suunnitelluista luovutuksista.

Hyvinvointialueiden investointeja rajoittaa valtioneuvoston vahvistama lainanottovaltuus. Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa hyvinvointialueesta annetun lain 15 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa, eli lainanottovaltuuden perusteella otettavaksi suunnitellun lainarahoituksen sekä mahdollisen muun rahoituksen tulee kattaa suunnitelman sisältävät menot. Saatuaan hyvinvointialueen investointisuunnitelman, sosiaali- ja terveysministeriö ja vastaavasti sisäministeriö hyväksyy tai hylkää suunnitelman. Investointisuunnitelmaa käsitellään kokonaisuutena eli yksittäisiä hankkeita ei käsitellä, hyväksytä tai

---

Aluehallitus

---

hylätä.

Esitys Keski-Suomen hyvinvointialueen vuosien 2024-2027 ja 2025-2028 investointisuunnitelmaksi on liitteenä. Keski-Suomen hyvinvointialueen vahvistettu lainanottovaltuus vuodeksi 2024 on nolla euroa. Vuonna 2024 tulorahoituksella ei pystytä kattamaan investointimenoja ja tästä syystä on käynnistetty prosessi hyvinvointialueen lainanottovaltuuden korottamiseksi aluehallituksen 3.10.2023 päätöksen mukaisesti.

Valtiovarainministeriö on asettanut lainanottovaltuuden muuttamista koskevan päätöksen valmistelua varten valmisteluryhmän, johon valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ja sisäministeriö sekä asianomainen hyvinvointialue ovat nimenneet edustajansa. Valmisteluryhmän tehtävänä on arvioida lainanottovaltuuden muuttamisen edellytyksiä, tarvittavan lainanottovaltuuden suuruutta sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja. Valtioneuvosto voi päättää lainanottovaltuuden muuttamisesta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi, eikä investoinnille ole muuta rahoitusta. Valmisteluryhmän tavoitteena on saada työ valmiiksi tämän vuoden loppuun mennessä.

Investointisuunnitelma tulee toimittaa ministeriöille joulukuun loppuun mennessä. Keväällä 2024 valtioneuvosto päättää lainanottovaltuudesta, jolloin hyvinvointialueilla on mahdollisuus täydentää toimittamaansa investointisuunnitelmaa vuoden 2023 tilinpäätöstietojen valmistuttua. Ministeriöt ilmoittavat hyvinvointialueille investointisuunnitelmien hyväksymisistä toukokuussa 2024. Hyvinvointialueiden on päätettävä talousarvionsa mukaan lukien investoinnit vuoden 2023 loppuun mennessä.

Asiakasmaksujen yleiset perusteet

Hallintosäännön 86 §:n mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista talousarvion yhteydessä. Aluehallitus päättää hyvinvointialueen järjestämistä palveluista perittävistä asiakasmaksuista sekä niiden määräämisestä, alentamisesta ja perimättä jättämisestä.

Liitteessä 4 ja 5 Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen asiakasmaksut on esitetty hyvinvointialueen asiakasmaksujen yleiset periaatteet sekä niihin tehtävät muutokset. Periaatteet ovat pääosin vastaavat kuin tällä hetkellä voimassa olevat vuoden 2023 asiakasmaksujen yleiset periaatteet.

Hoito- ja hoivapalvelujen tuotteistuksen ja laskutuksen perusteet sekä asiakaspalvelujen ostojen kauttalaskutuksen ja muiden palvelujen laskujen perusteet

Hallintosäännön 86 §:n mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista talousarvion yhteydessä. Toimialajohtaja päättää toimialallaan hoito- ja hoivapalvelujen, muiden palvelujen, töiden ja tuotteiden suoritehinnat aluevaltuuston hyväksymien yleisten perusteiden pohjalta. Hallintosäännön 22 §:n mukaan viranomaisen voi siirtää sille hallintosäännössä määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen. Muutoin maksujen perusteista ja euromääristä päättää tarkemmin aluehallitus.

Liitteessä 6 on esitetty hoito- ja hoivapalvelujen tuotteistukseen, hoito- ja hoivapalvelujen laskutukseen, asiakaspalvelujen ostojen kauttalaskutukseen ja muiden palvelujen laskutukseen liittyvät perusteet. Periaatteet ovat pääsääntöisesti vastaavat kuin vuonna 2023. Lisäyksenä vuoteen 2023 esitetään täyden korvauksen hinta myös sosiaalitoimeen. Muutoksena esitetään hoito- ja hoivapalvelujen hinnoittelun perusteeksi Logex Region järjestelmästä saatavaa keskimääristä hoidon kustannusta korotettuna soveltuvalla indeksillä sekä poikkeuksen poistamista päivystyspoliklinikalta DRG-tuotteistukseen liittyen.

Lyhytaikaisen luoton limiitti

Hyvinvointialueet voivat ottaa pitkäaikaista lainaa ainoastaan valtioneuvoston vuosittain vahvistaman lainanottovaltuuden puitteissa. Lainanottovaltuus ei koske lyhytaikaista (alle 12 kuukautta) lainaa. Maksuvalmiuden turvaamiseksi tarvittavaa lyhytaikaista lainaa hyvinvointialue voi ottaa lainanottovaltuuden rajoittamatta.

Hyvinvointialue tulee todennäköisesti tarvitsemaan lyhytaikaista luottoa maksuvalmiuden varmistamiseksi.

Hallintosäännön 85 §:n mukaan hyvinvointialue voi ottaa pitkäaikaisen lainan valtioneuvoston päättämän lainanottovaltuuden rajoissa. Muilta osin aluevaltuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Hyvinvointialueen lyhytaikaiseen rahoitustarpeeseen käytetään ensisijaisesti hyvinvointialuetodistuksia. Hyvinvointialue voi käyttää lyhytaikaisena

---

Aluehallitus

---

rahoituslähteenä myös kestoltaan alle vuoden pituisia velkakirjoja tai rahalaitosten tarjoamia tili- tai luottolimiittejä.

Vuoden 2024 lyhytaikaisen luoton limiitiksi esitetään 200 miljoonaa euroa hyvinvointialueen rahoitustarpeiden kattamiseksi ja maksuvalmiuden ylläpitämiseksi.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 72, § 85 ja § 86.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus päättää

- 1) esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelman siihen liittyvine tavoitteineen, yleisosineen ja erityisperusteluineen sekä sitovuus- ja toimintaohjeineen aluehallituksen esityksen mukaisena. Investointiosa hyväksytään ehdollisena siten, että mikäli päätös lainanottovaltuuden muuttamisesta ei ole esitetyn mukainen, tuodaan talousarvion investointiosa uudelleen käsiteltäväksi päätöksentekoon.
  - 2) valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan tarvittaessa tekemään 2024 talousarvioon ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelmaan pieniä teknisluontoisia muutoksia.
  - 3) esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy toimitettavaksi ministeriöille investointisuunnitelmat vuosille 2024-2027 ja 2025-2028. Investointisuunnitelma hyväksytään ehdollisena siten, että mikäli päätös lainanottovaltuuden muuttamisesta ei ole esitetyn mukainen, tuodaan investointisuunnitelma uudelleen käsiteltäväksi päätöksentekoon. Lisäksi aluehallitus valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan tekemään teknisiä tarkistuksia, vähäisiä muutoksia ja lisäyksiä investointisuunnitelmiin.
  - 4) esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevat asiakasmaksujen yleiset perusteet.
  - 5) esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto hyväksyy vuodelle 2024 liitteenä olevan hoito- ja hoivapalvelujen tuotteistuksen ja laskutuksen perusteet sekä asiakaspalvelujen ostojen kauttalaskutuksen ja muiden palvelujen laskutuksen perusteet vuodelle 2024 liitteessä Hoito- ja hoivapalvelujen tuotteistuksen ja laskutuksen perusteet sekä asiakaspalvelujen ostojen kauttalaskutuksen ja muiden palvelujen laskutuksen perusteet vuodelle 2024 kuvatun mukaisesti.
  - 6) esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää vuodelle 2024 lyhytaikaisen luoton limiitiksi 200 miljoonaa euroa hyvinvointialueen
-

Aluehallitus

---

rahoitustarpeiden kattamiseksi ja maksuvalmiuden ylläpitämiseksi.

Asian kokouskäsittely:

Keskustelun alussa todettiin hyvinvointialuejohtajan 31.10.2023 julkaistuun talousarvioesitykseen valmistelussa tehdyt tarkennukset ja täydennykset. Aluehallitus totesi, että muutokset otetaan mukaan aluehallituksen lopulliseen talousarvioesitykseen.

Asian käsittelyn yhteyteen oli toimitettu seuraavat lausunnot hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitykseen:

- Tarkastuslautakunnan huomiot strategiaan mittareihin 2.11.2023
- Palveluntuottajien vaikuttamistoimielimen lausunto 13.11.2023
- Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielimen lausunto 15.11.2023
- Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan lausunto 15.11.2023
- Turvallisuuslautakunnan lausunto 15.11.2023

Lisäksi aluehallituksen käytössä olivat toimielinten aiemmat lausunnot alustaviin tuottavuusohjelman toimenpiteisiin ja talouden tasapainottamistoimenpiteisiin seuraavista toimielimistä:

- Lasten-, nuorten ja perheiden lautakunta
- Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta
- Turvallisuuslautakunta
- Palveluntuottajien vaikuttamistoimielin
- Vammaisneuvosto
- Sisäisen tarkastuksen jaosto
- Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin
- Vanhusneuvosto
- Nuorisovaltuusto

Hyvinvointialuejohtaja muutti keskustelun aikana hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitystä alla olevasti:

Talousarvioesitykseen tehdään seuraavat tekstimuutokset:

1) Yleisperustelut, Taloussuunnitteluprosessi, sivulle 6 tehdään seuraava tekstilisäys: *"Hyvinvointialueen puolivuotiskatsauksen yhteydessä kävi ilmeiseksi, että tavoite ylijäämäisestä talousarviosta vuodelle 2024 ei ole realistinen. Vuoden 2023 talousarvion vaje nousi puolivuotiskatsauksessa 96 miljoonaan euroon. Tämän perusteella hyvinvointialueen johto kävi aluehallituksen iltakoulussa keskustelun jatkotoimista. Tässä yhteydessä todettiin, että erillistä uutta päätöstä talousarvion valmisteluohjeeksi ei anneta vaan talousarvion tulostavoite täsmentyy prosessin aikana ja linjataan aluehallituksen antaessa talousarvioesityksensä."*

---

2) **Yleisperustelut, Keski-Suomen hyvinvointialueen organisaatio**, sivulle 9 tehdään seuraava tekstilisäys: *"Muutoksia tehdään arvioinnin edetessä jo vuoden 2024 aikana"*

3) **Yleisperustelut, Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta, Talousarvion rakenne**, sivulle 18 tehdään seuraava tekstilisäys: lause "Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat hyvinvointialueen strategiaa ja edellytykset hyvinvointialueen tehtävien hoitamiseen turvataan" täydennetään muotoon *"Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat hyvinvointialueen strategiaa ja edellytykset hyvinvointialueen lakisääteisten tehtävien hoitamiseen turvataan"*

4) **Yleisperustelut, Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta, Talousarvion rakenne**, sivun 18 loppuun tehdään seuraava tekstilisäys:

"Hyvinvointialueen arviointimenettely voidaan käynnistää myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 27 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveysministeriön aloitteen perusteella. Sosiaali- ja terveysministeriö voi tehdä valtiovarainministeriölle aloitteen hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen arviointimenettelyn käynnistämiseksi, jos on osoittautunut, että hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto on ilmeisesti vaarantunut muutoin kuin tilapäisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö antaa ilmoituksen tehdystä aloitteesta hyvinvointialueelle. Arvioitaessa, onko hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto ilmeisesti vaarantunut, käytetään seuraavia arviointiperusteita:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisuus tai riittävyys on vaarantunut;*
- 2) sosiaali- ja terveydenhuollon laatu ei turvaa asiakas- tai potilasturvallisuutta säännösten mukaisesti;*
- 3) sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut asukaskohtaiset kustannukset tai niiden kehitys vaarantavat sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisen ja riittävän saatavuuden;*
- 4) hyvinvointialueella ei ole sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen edellyttämää henkilöstöä, osaamista, toimintakykyä, valmiutta tai omaa palvelutuotantoa;*
- 5) hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto on muusta kuin 1-4 kohdassa tarkoitetusta syystä vakavasti vaarantunut.*

Sosiaali- ja terveysministeriö voi tehdä 1 momentissa tarkoitetun aloitteen, jos hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto on ilmeisesti vaarantunut vähintään kahtena kolmesta peräkkäisestä kalenterivuodesta Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvioiden tietoihin perustuen, huomioiden kaikkien hyvinvointialueiden suoriutumisen 2 momentissa tarkoitetuilla arviointiperusteilla."

---

5) Yleisperustelut, Henkilöstö, Työ- ja virkaehtosopimusten vaikutukset palkkoihin, sivulle 25 tehdään seuraava tekstilisäys: *"Vuoden 2024 aikana tehdään suunnitelma hyvinvointialueen palkkaharmonisaatiosta. Suunnitelmassa huomioidaan palkkausjärjestelmän uudistaminen sekä palkkojen yhteensovittaminen sopimusaloittain."*

6) Yleisperustelut, Henkilöstö, Henkilöstökoulutus, sivulle 27 tehdään seuraava tekstilisäys: *"Hyvaks-Akatemian kokonaisuus on valmistelussa hahmottunut neliosaiseksi modulaariseksi kokonaisuudeksi. Luottamushenkilöiden Hyvaks-Akatemia julkistettiin 26.9.2023. Hyvaks-Akatemia esihenkilöille ja henkilöstölle -osio on myös käynnistynyt syksyn 2023 aikana ja alkuvaiheessa painopiste on lähiesihenkilöiden ja johdon työn tukemisessa. Tavoitteena pidemmällä aikavälillä on hyvän johtamiskulttuurin aikaansaaminen koko hyvinvointialueelle. Hyvaks-Akatemia kumppaneille ja Hyvaks-Akatemia kaikille ovat myöhemmin suunniteltavia ja toteutuvia osioita."*

7) Käyttötalousosa, Konsernipalvelut, Strateginen johtaminen ja järjestäminen, Tietojohtaminen, Toiminnan painopistealueet, sivulle 51 tehdään seuraava tekstimuutos: *"Toiminnan painopistealueet" -otsikon ensimmäinen kappale muotoillaan uudelleen seuraavasti (jälkimmäinen kappale jää ennalleen): "Tietojohtamisen osalta jatketaan hyvinvointialueen tietojohtamisen osaamisen sekä sitä tukevan välineistön kehittämistä. Keskeinen toiminnallinen ja tietojärjestelmätason kehittämiskohde on asiakaspalautejärjestelmä, joka on myös yksi talousarvion 2024 kärkiteema. Kärkiteeman osana kehitetään hyvinvointialueen keskitetyn, monikanavaisen asiakaskokemus-/palautetiedon hallintaa ja mahdollistetaan sen systemaattinen hyödyntäminen palveluiden kehittämisessä ja jatkuvassa parantamisessa. Toinen keskeinen kehittämiskohde on johdon työpöytä, jonka yhteydessä laajennetaan ja automatisoidaan tilannekuvan tietosisältöjä vaiheittain kattamaan mahdollisimman laajasti hyvinvointialueen koko palvelutoiminta. Lisäksi osallistutaan kansalliseen kehittämiseen tietojohtamisen osalta (mm. vähimmäistietosisällön kehittäminen sekä vaikuttavuusperustainen ohjaus). Alueellisesti painopiste on innovaatiotoiminnassa, jonka konkreettinen kärkihanke on ns. Hyvän arjen opetus- ja tutkimuskeskuksen kehittäminen yhdessä alueen oppilaitosten kanssa. Kaikki edellä mainitut ovat myös osa hyvinvointialueen strategian ja erityisesti sen tieto- ja TKKI-ohjelmien toimeenpanoa. Hyvinvointialueen strategian toimeenpanon osana TKKI-neuvottelukunta on käsitellyt marraskuussa 2023 TKKI-ohjelmaluonnosta. Ohjelma on alustavan suunnitelman mukaisesti tarkoitus hyväksyä aluehallituksessa joulukuussa 2023, jonka jälkeen ohjelman toimeenpano käynnistetään."*

---

8) Käyttötalousosa, Konsernipalvelut, Strateginen johtaminen ja järjestäminen, Strategia ja palveluiden järjestäminen, sivulle 54-55 tehdään seuraavat tekstimuutokset: Lause "Osana järjestämistehtävää ensi vuoden aikana kehitetään ja otetaan käyttöön hyvinvointialueen yhtenäisten vaikutusten arvioinnin malli" muutetaan muotoon "*Osana järjestämistehtävää vuoden 2024 aikana kehitetään ja otetaan käyttöön hyvinvointialueen yhtenäinen päätösten ennakko- ja jälkikäteisvaikutusten arvioinnin malli*". Toiminnan painopiste "3) Ennakkovaikutusten arvioinnin mallin kehittäminen ja käyttöönotto" muutetaan muotoon "*3) Päätösten ennakko- ja jälkikäteisvaikutusten arvioinnin mallin kehittäminen ja käyttöönotto*". Termi "PMO" muutetaan "*hanketoimistoksi*".

9) Käyttötalousosa, Konsernipalvelut, Strateginen johtaminen ja järjestäminen, Hyvinvointi ja kumppanuudet, Toiminnan painopistealueet, sivulle 57 tehdään seuraava tekstilisäys: Lause "Osallistavan työotteen vahvistaminen ja osallisuuden muotojen kehittäminen" täydennetään muotoon "*Henkilöstön osallistavan työotteen vahvistaminen ja osallisuuden muotojen kehittäminen*".

10) Käyttötalousosa, Konsernipalvelut, Johtamisen tukipalvelut, Viestintä, Toiminnan painopistealueet, sivulle 76 tehdään seuraava tekstilisäys: "*Kehitetään asukas- ja asiakasviestinnän paikallista tavoitavuutta. Kehitetään hyvinvointialueen eri palvelualueiden välistä sisäistä viestintää henkilöstölle.*"

11) Käyttötalousosa, Konsernipalvelut, Palvelutuotannon tukipalvelut, Ruokapalvelut, Toiminnan painopistealueet, sivulle 83 tehdään seuraava tekstilisäys toisen kappaleen loppuun: "*Samalla kehitetään ruuan käyttäjien palautteen huomioimista ruokapalveluiden kehittämisessä.*"

12) Käyttötalousosa, Konsernipalvelut, Palvelutuotannon tukipalvelut, Logistiikka- ja kuljetuspalvelut, sivulle 94 tehdään seuraava tekstilisäys: lause "Liikennepalvelut vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja henkilökuljetuksien hallinnoinnista ja ohjauksesta sekä sopimusvalvonnasta" täydennetään muotoon "Liikennepalvelut vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja henkilökuljetuksien hallinnoinnista ja ohjauksesta ja sopimusvalvonnasta. Tähän kuuluu asiakaspalautteen seuranta ja raportointi."

13) Käyttötalousosa, Pelastustoimi, Keski-Suomen pelastuslaitos, Kuvaus merkittävimmistä tuottavuus- ja sopeuttamistoimenpiteistä sivuille 101-102 tehdään seuraava tekstilisäys: lause "Pelastustoimen toimialalla, Keski-Suomen pelastuslaitoksella, kehitetään palveluita ja palveluverkkoa aluevaltuuston päättämän pelastustoimen palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelman

mukaisesti" täydennetään muotoon *"Pelastustoimen toimialalla, Keski-Suomen pelastuslaitoksella, kehitetään palveluita ja palveluverkkoa aluevaltuuston päättämän pelastustoimen palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelman mukaisesti, aluevaltuuston vuosittain päättämän talousarvion mahdollistamissa raameissa."*

14) Käyttötalousosa, Sosiaali- ja terveysterveystoimet, Sosiaali- ja terveystoimien toimialan keskitetyt palvelut, Toiminnan painopistealueet, sivulle 116 tehdään seuraava tekstimuutos: lause "Keväällä julkaistaan sosiaali- ja terveystoimien asiakkuuskertomuksen vuodelta 2023" muutetaan muotoon *"Keväällä laaditaan ja käsitellään toimielimissä sosiaali- ja terveystoimien asiakkuuskertomus vuodelta 2023"*

15) Käyttötalousosa, Sosiaali- ja terveysterveystoimet, Lastensuojelun palvelut, Kuvaus riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta, sivulle 130 tehdään seuraava tekstimuutos: lause "Palveluiden yhdenmukaisuus sekä saatavuus ja saavutettavuus tulee turvata hyvinvointialueen asukkaille." muutetaan muotoon "Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus tulee turvata hyvinvointialueen asukkaille."

16) Käyttötalousosa, Sosiaali- ja terveysterveystoimet, Koti- ja asumispalvelut, toiminnan kuvaus, sivulle 134 tehdään seuraava tekstimuutos: kohta "uudistusohjelman mukaisesti" muutetaan seuraavaan muotoon
Toiminnan painopistealueet

- *Hyvinvointialueen asukkaille tarjotaan toimintakyvyn ja tarpeen mukaisia ympärivuorokautisia asumispaikkoja ensisijaisesti hänen kotikunnastaan. Asumispaikkaa valitessa otetaan huomioon asukkaan ja omaisten toive ja esimerkiksi tosiasialliset mahdollisuudet liikkumiseen*
  - *Ohjaus, neuvonta sekä palvelu, joka edellyttää kohtaamista on saatavilla myös muiden kuin digitaalisten kanavien kautta.*
  - *Kotiin tuotettava palvelu on ensisijainen ikääntyneen asukkaan palvelutapa tuen tarpeen alkaessa. Se tuotetaan digipalveluna aina kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista asukkaan näkökulmasta.*
  - *Ikäihmisten kotiin vietävät, varhaisentuen ja asumispalvelut muodostavat asiakkaiden ja heidän läheistensä kannalta sujuvan kokonaisuuden ml. yhteyden kuntien toimiin (asumisratkaisut, liikunta ym., kansalaisopisto, seurakunnat)*
  - *Kevennetään palvelurakennetta esimerkiksi lisäämällä perhehoitoa (ikäntyneiden palvelut, lastensuojelu sekä vammaispalvelut) ja yhteisöllistä asumista.*
  - *Mahdollistetaan kotona asuminen mahdollisimman monelle hyvinvointialueen yli 75-vuotiaasta asukkaasta*
  - *Hyvinvointialueen ikääntyneiden päivätoiminta järjestetään varhaisen tuen*
-

palveluna eritasoisena päivätoimintana palvelutarpeen mukaisesti. Varhaisen tuen ikääntyneiden päivätoimintaa laajennetaan hyvinvointialueen eri osiin siten, että palveluverkko on tarpeen mukaisesti kattava. Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden sekä toimintakyvyn edistämiseksi luodaan yhteistyömalli kuntien ja paikallisten muiden toimijoiden kanssa. Toiminta on ennaltaehkäisevää, virikkeellistä, omatoimisuutta ja toimintakykyä tukevaa sekä sosiaalisia suhteita ylläpitävää.

- Mielenterveys -ja päihdepalvelut toteutetaan koko alueella perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon sekä erikoissairaanhoidon palveluintegraatioon sekä kumppanuuteen (koulut, järjestöt, perheet) perustuvan toimintamallin mukaisesti varhaiseen tukeen panostaen ---HYTE työn tukeminen ja edistäminen. Edistetään varhaisen tuen ikääntyneiden päivätoimintaa yhdessä kumppaneiden kanssa järjestämisen linjausten mukaisesti*
- Vahvistetaan TKI yhteistyötä Jyväskylän yliopiston kanssa ikääntyneiden hyvän arjen tukemiseksi*

17) Käyttötalousosa, Sosiaali- ja terveystaloudet, Koti- ja asumispalvelut, Kuvaus merkittävimmistä tuottavuus- ja sopeuttamistoimenpiteistä, sivulle 136 tehdään seuraava tekstimuutos: muutetaan teksti "Perustetaan kuntoutus- ja arviointiyksikkö, joka toimii myös opetusyksikkönä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille. Tämä nopeuttaa kotiutusta sairaalasta ja aktiivisella kuntouttavalla toiminnalla nopeutetaan kotiutumista." muotoon "*Perustetaan kuntoutus- ja arviointiyksikkö, joka toimii myös hyvän arjen opetus- ja tutkimuskeskuksena. Yksikkö toteuttaa näyttöön perustuvia fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kuntoutuksen menetelmiä; vahva yhteistyö tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen rakenteiden kanssa. Yksikkö kehittää ja levittää kuntouttavan toiminnan ja työotteiden menetelmiä hyvinvointialueen ikääntyneiden palveluissa. Tavoitteena nopeuttaa kotiutusta sairaalasta ja aktiivisella kuntoutuksella siirtää raskaampien palvelujen tarvetta.*"

18) Käyttötalousosa, Sosiaali- ja terveystaloudet, Koti- ja asumispalvelut, Koti- ja asumispalvelujen keskitetyt palvelut, toiminnan painopistealueet, sivulle 138 tehdään seuraava tekstimuutos: toiminnan painopistealueista poistetaan kohta "HYTE-työn tukeminen ja edistäminen"

19) Käyttötalousosa, Sosiaali- ja terveystaloudet, Koti- ja asumispalvelut, Kotihoito ja tukipalvelut, toiminnan kuvaus, sivulle 144 tehdään seuraava tekstilisäys: kolmannen kappaleen perään lisätään "*Vuoden aikana rakennetaan yhteistyömalli ja suunnitelma kuntien ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa hyvinvointialueen ikääntyneiden päivätoiminnan laajentamiseksi sote- järjestämisen linjausten mukaisesti.*"

---

20) Käyttötalousosa, Sosiaali- ja terveyspalvelut, Koti- ja asumispalvelut, Kotihoito ja tukipalvelut, toiminnan painopistealueet, sivulle 145 tehdään seuraava tekstilisäys: toiminnan painopistealueisiin lisätään kohta *"Päivätoiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen kumppaneiden kanssa."*

21) Käyttötalousosa, Sosiaali- ja terveyspalvelut, Koti- ja asumispalvelut, Ikääntyvien asumispalvelut, sivulle 148 tehdään seuraava tekstilisäys: toiminnan painopistealueisiin lisätään kohta *"Kuntoutus- ja arviointiyksikön perustaminen, joka toimii myös hyvään arjen opetus- ja tutkimuskeskuksena."*

22) Käyttötalousosa, Sosiaali- ja terveyspalvelut, Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus (laaja-alainen sote-keskus), Kuvaus merkittävimmistä tuottavuus- ja sopeuttamistoimenpiteistä. Laaja-alaisen sosiaali- ja terveyskeskuksen sopeutus- ja tuottavuustoimenpide kiirevastaanottotoiminnan uudistuksesta poistetaan talousarvioesityksestä ja asiakokonaisuus valmistellaan uudelleen osana aluehallituksen 7.11.2023/340 käynnistämää sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkotyötä. Toimenpiteen säästövaikutus 1,28 M€ säilyy talousarviossa ja se kohdennetaan uudelleen sosiaali- ja terveystoimen toimialalle käyttösuunnitelmapäätöksen yhteydessä. Kiirevastaanottotoiminnan uudistukseen liittyvät kirjaukset talousarviokirjan sivulta 155 ja yhteenvetotaulukosta sivulta 188 poistetaan.

23) Investointiosa, Investointeja vastaavat sopimukset, rakennukset, sivulle 206 tehdään seuraava tekstimuutos: Korvataan s. 206 teksti "Jyväskylän Kirrin alueelle on mahdollisesti tarve uudelle paloasemalle alueen palvelutason mukaisen saavutettavuuden mahdollistamiseksi. Hankesuunnittelua ei ole aloitettu." uudella tekstillä: *"Palvelutasopäätöksen mukaisesti pohjoisen Jyväskylän alueella on mahdollisesti uuden paloaseman tarve. Hankesuunnittelua ei ole aloitettu. Ennen suunnittelun aloittamista tehdään selvitykset vaihtoehtoisista tavoista päästä palvelutason mukaiseen saavutettavuuteen. Päätöksen investoinneista tehdään erikseen"*

Lisäksi tehdään seuraavat muutokset määrärahoihin:

Konsernipalvelujen toimiala, Strateginen johtaminen ja kehittäminen, Hyvinvointi ja kumppanuudet

Järjestöavustusten määrärahaa lisätään 100 000 euroa ja suunniteltua järjestöavustusten leikkausta ei toteuteta. Muutos heikentää vastaavasti tilikauden tulosta. Myös järjestöavustusten leikkaukseen liittyvät kirjaukset talousarviokirjan sivulta 57 ja yhteenvetotaulukosta sivulta 190 poistetaan.

Keskustelun aikana Katri Savolainen teki seuraavan muutosehdotuksen; Pienennetään valtuustoryhmien tukemiseen varattua 172 500 euroa 69 000 euroon. Kari Kiiskinen ja Jukka Haaparanta kannattivat Savolaisen ehdotusta.

Aluehallitus

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana on tehty kannatettu muutosehdotus, joten asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti, että pohjaehdotusta kannattavat äänestävä "JAA" ja Katri Savolaisen muutosehdotusta kannattavat äänestävät "EI". Äänestystapa hyväksyttiin:

JAA = HVA-johtajan pohjaehdotus (valtuustoryhmien tuki ennallaan)	EI = (valtuustoryhmien tuen pienentäminen 1000€/valtuutettu)
Lotta Ahola	Mervi Hovikoski
Eino Nissinen	Jukka Haaparanta
Mauno Vanhala	Kari Kiiskinen
Hilma Vepsäläinen	Markku Puro
Jouko Nykänen	Katri Savolainen
Maria Kaisa Aula	Eila Tiainen
	Kati-Erika Timperi

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että äänin 7 - 6 aluehallitus päätti esittää valtuustoryhmien tuen pienentämistä.

Asian yhteydessä todettiin seuraavat hyvinvointialuelain 107 §:n mukaiset esteellisydet:

Eino Nissisen siltä osin, kun asia koski Sotainvalidien Sairaskodin vuokraamista (toimitusjohtaja)

Päätös

Aluehallitus päätti, että valtuustoryhmien tukemiseen varattu määräraha 172 500 euroa pienennetään 69 000 euroon. Muilta osin aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan muutetun ehdotuksen talousarvioesitykseen. Talousarvioesitys tarkistetaan tehdyn päätöksen mukaiseksi.

Aluehallitus totesi että tarkastuslautakunnan muutosehdotukset strategiaan tavoitteisiin ja niiden mittareihin huomioidaan vuoden 2025 talousarvion valmistelussa.

Aluehallituksen vastine toimielinten lausuntoihin liitetään pöytäkirjan liitteeksi.

Aluehallitus päätti:

1. esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelman siihen liittyvine tavoitteineen, yleisosineen ja erityisperusteluineen sekä sitovuus- ja toimintaohjeineen aluehallituksen esityksen mukaisena. Investointiosa hyväksytään ehdollisena siten, että mikäli päätös lainanottovaltuuden muuttamisesta ei ole esitetyn mukainen, tuodaan talousarvion investointiosa uudelleen käsiteltäväksi päätöksentekoon.
2. valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan tarvittaessa tekemään 2024 talousarvion ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelmaan pieniä teknisluontoisia muutoksia.

Aluehallitus

---

3. esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy toimitettavaksi ministeriöille investointisuunnitelmat vuosille 2024-2027 ja 2025-2028.
Investointisuunnitelma hyväksytään ehdollisena siten, että mikäli päätös lainanottovaltuuden muuttamisesta ei ole esitetyn mukainen, tuodaan investointisuunnitelma uudelleen käsiteltäväksi päätöksentekoon. Lisäksi aluehallitus valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan tekemään teknisiä tarkistuksia, vähäisiä muutoksia ja lisäyksiä investointisuunnitelmiin.
4. esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevat asiakasmaksujen yleiset perusteet.
5. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto hyväksyy vuodelle 2024 liitteenä olevan hoito- ja hoivapalvelujen tuotteistuksen ja laskutuksen perusteet sekä asiakaspalvelujen ostojen kauttalaskutuksen ja muiden palvelujen laskutuksen perusteet vuodelle 2024 liitteessä
6. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää vuodelle 2024 lyhytaikaisen luoton limiitiksi 200 miljoonaa euroa hyvinvointialueen rahoitustarpeiden kattamiseksi ja maksuvalmiuden ylläpitämiseksi.

Liitteet

- Liite 4: Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen asiakasmaksut
- Liite 5: Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen asiakasmaksujen muutokset
- Liite 1: Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys vuodelle 2024 ja taloussuunnitelmakausille 2025-2026
- Liite 2: Investointisuunnitelma 2024-2027
- Liite 3: Investointisuunnitelma 2025-2028
- Liite: Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 15.11.2023 § 102
- Liite: Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.11.2023 § 92
- Liite: Turvallisuuslautakunta 15.11.2023 § 69
- Liite 6: Hoito- ja hoivapalvelujen tuotteistuksen ja laskutuksen perusteet sekä asiakaspalvelujen ostojen kauttalaskutuksen ja muiden palvelujen laskutuksen perusteet vuodelle 2024
- Liite: Aluehallituksen vastine toimielinten lausuntoihin 22.11.2023
- Liite: Aluehallituksen talousarvioesitys (tarkistettu aluehallituksen päätöksen mukaiseksi)
-

Aluehallitus

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa: 351 - 359.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusoikeus ja -perusteet

Hyvinvointialueesta annetun lain 139.1 §:n mukaan seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperustein.

Oikaisuvaatimusviranomainen ja -aika

Oikaisuvaatimusviranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Keski-Suomen hyvinvointialue, Aluehallitus

Kirjaamon yhteystiedot:

Keski-Suomen hyvinvointialueen kirjaamo

Hoitajantie 1

rakennus F2/-1

40620 Jyväskylä

kirjaamo@hyvaks.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on

---

Aluehallitus

---

pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää hyvinvointialueen kirjaamosta.
